

4. Про затвердження Чек-листу щодо визначення ступеня безбар'єрності об'єктів містобудування на території Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області

Інформує: КАПЛІНСЬКИЙ Віктор Юрійович – консультант сільського голови Фонтанської сільської ради, уповноважений з питань безбар'єрності.

5. Презентація ескізу знаку ступеня безбар'єрності та інтерактивної карти громади щодо ступеня безбар'єрності об'єктів містобудування на території Фонтанської громади.

Інформує: КАПЛІНСЬКИЙ Віктор Юрійович – консультант сільського голови Фонтанської сільської ради, уповноважений з питань безбар'єрності.

Співдоповідач: СТРЕЛЬНИКОВА Анастасія Олексіївна – головний спеціаліст відділу містобудування та архітектури Фонтанської сільської ради.

ВИРІШИЛИ: Затвердити запропонований порядок денний.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 17, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Розгляд питань порядку денного:

1. Вступне слово в.о. голови Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області Андрія СЕРЕБРІЯ.

СЛУХАЛИ: З вступним словом відкрив нараду виконуючий обов'язки голови Фонтанської сільської ради, голова Ради безбар'єрності, Андрій СЕРЕБРІЙ, який наголосив на тому, що сьогодні нашим основним завданням в громаді є створення безпечного доступного безбар'єрного простору для всіх. І важливим у цьому напрямку є спільна робота як місцевої влади, суб'єктів підприємницької діяльності так і всіх жителів громади. Сьогодні нашим основним завданням є створення теоретичного підґрунтя, зокрема затвердження чек-листа визначення ступеня безбар'єрності об'єктів містобудування, затвердження плану заходів створення безбар'єрного простору на території Фонтанської територіальної громади, а також створення інтерактивної карти громади щодо ступеня безбар'єрності об'єктів містобудування.

ВИРІШИЛИ: Заслухану інформацію взяти до відома.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» -17, «проти» - 0, «утримались» - 0.

2. Про затвердження складу робочого органу Ради безбар'єрності при Фонтанській сільській раді Одеського району Одеської області

СЛУХАЛИ: першого заступника голови Фонтанської сільської ради Романа ОРШИЧА, який проінформував присутніх членів Ради Безбар'єрності, що сьогодні на сесії Фонтанської сільської ради було ухвалене рішення «Про внесення змін до рішення сесії № 3244-VIII від 11.07.2025 року Про затвердження Положення «Про консультанта сільського голови з питань містобудівної діяльності та архітектури» в частині доповнення виконання консультантом сільського голови Віктором КАПЛІНСЬКИМ виконання функцій радника-уповноваженого з питань безбар'єрності, здійснення моніторингу і контролю застосування норм, стандартів доступності об'єктів фізичного оточення і транспорту, а також проведення консультацій з питань створення безбар'єрного середовища.

Перший заступник голови Роман ОРШИЧ запропонував для ефективності і оперативності прийняття рішень Радою Безбар'єрності створити Робочий орган Радою Безбар'єрності при Фонтанській сільській раді Одеського району Одеської області, у кількісному складі - 10 (десять) осіб, запропонував затвердити наступний персональний склад Робочого органу:

СКЛАД РОБОЧОГО ОРГАНУ РАДИ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ ПРИ ФОНТАНСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ РАДІ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1. Голова робочого органу	ОРШИЧ Роман, перший заступник сільського голови Фонтанської сільської ради;
2. Заступник голови робочого органу	СТРЕЛЬНІКОВА Анастасія, головний спеціаліст відділу містобудування та архітектури Фонтанської сільської ради;
3. Секретар робочої групи	СОЛОВЙОВА Юлія, начальник відділу загальної організаційної роботи, супроводу заходів

Члени робочої групи:

4. КАПЛІНСЬКИЙ Віктор	Консультант сільського голови з питань архітектури та містобудування;

5. ЛІТВІНА Ольга	Начальник відділу економічного розвитку, інформації та інвестицій;
6. ДМІТРИЄВ Олег	Начальник відділу житлово-комунального господарства, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами, господарського забезпечення;
7. БАЛУЦА Наталія	Начальник управління соціального захисту населення;
8. ШАПОВАЛОВА Оксана	Староста Крижанівського старостинського округу;
9. ПРУДНИКОВ Віталій	Староста Новодофінівського старостинського округу;
10. СЕМЕНЮК Наталія	Староста Олександрівського старостинського округу.

ВИРІШИЛИ:

- 1) Затвердити запропонований кількісний склад Робочого органу Ради Безбар'єрності при Фонтанській сільській раді Одеського району Одеської області – 10 (десять) осіб.
- 2) Затвердити персональний склад Робочого органу Ради Безбар'єрності при Фонтанській сільській раді Одеського району Одеської області.

**СКЛАД РОБОЧОГО ОРГАНУ
РАДИ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ ПРИ ФОНТАНСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ РАДІ
ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

11. Голова робочого органу	ОРІШИЧ Роман, перший заступник сільського голови Фонтанської сільської ради;
12. Заступник голови робочого органу	СТРЕЛЬНИКОВА Анастасія, головний спеціаліст відділу містобудування та архітектури Фонтанської сільської ради;
13. Секретар робочої групи	СОЛОВ'ЙОВА Юлія, начальник відділу загальної організаційної роботи, супроводу заходів

Члени робочої групи:

14.КАПЛІНСЬКИЙ Віктор	Консультант сільського голови з питань архітектури та містобудування;
15.ЛІТВІНА Ольга	Начальник відділу економічного розвитку, інформації та інвестицій;
16.ДМІТРІЄВ Олег	Начальник відділу житлово-комунального господарства, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами, господарського забезпечення;
17.БАЛУЦА Наталія	Начальник управління соціального захисту населення;
18.ШАПОВАЛОВА Оксана	Староста Крижанівського старостинського округу;
19.ПРУДНИКОВ Віталій	Староста Новодофінівського старостинського округу;
20. СЕМЕНЮК Наталія	Староста Олександрівського старостинського округу.

ГОЛОСУВАЛИ «за» - 17, «проти» - 0, «утримались» - 0.

3. Щодо погодження плану заходів створення безбар'єрного простору на території Фонтанської територіальної громади Одеського району Одеської області на 2026-2027 роки.

СЛУХАЛИ: Уповноваженого з питань безбар'єрності Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області, консультанта сільського голови з питань містобудівної діяльності та архітектури – **Віктора КАПЛІНСЬКОГО**, який проінформував, що з 2021 року на національному рівні в Україні діє Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 366-р (далі - Стратегія), спрямована на визначення ключових проблем та формування рішень для їх розв'язання.

1. Вступ

Стратегія передбачає залучення органів місцевого самоврядування для досягнення її стратегічних цілей та завдань, у тому числі шляхом забезпечення розроблення та прийняття «планів сталої міської мобільності» у громадах з

урахуванням інклюзивності та принципів сталої міської мобільності, а також програм доступності та інклюзивного розвитку територій населених пунктів та забезпечення їх прийняття у вигляді нормативно-правових актів місцевого самоврядування.

Питання створення безбар'єрного середовища для осіб з інвалідністю, розвитку молоді, захисту прав людини, подолання нерівності (у тому числі тендерної) є також нагальним й для населених пунктів Фонтанської територіальної громади.

Водночас у Фонтанській сільській раді відсутній комплексний документ, який би визначав бачення та напрями ініціатив для усунення бар'єрів у різних сферах життя, підвищення спроможності та незалежності громадян, розширення можливостей і забезпечення рівних прав для усіх категорій мешканців та гостей громади.

Саме тому розроблення Плану заходів зі створення безбар'єрного простору на території Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області на 2025 - 2026 роки, є обґрунтованим та є таким, що ґрунтується на таких нормативно-правових актах:

- Указ Президента України від 03 грудня 2020 року № 533/2020 «Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні»;
- Конвенції про права осіб з інвалідністю;
- Законі України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»;
- Національній стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 366-р;
- Комунікаційній стратегії щодо створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2024 року № 1301-р.

2. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямований План заходів.

Протягом багатьох років безбар'єрність часто сприймалася як подолання лише фізичних перешкод, таких як встановлення пандусів або ліфтів. Проте, її справжній зміст значно ширший і стосується кожного члена суспільства. Для осіб з інвалідністю більшість щоденних дій можуть перетворитися на серйозне випробування: від сходів у житлових будинках до необлаштованих вулиць або транспорту.

Дослідження, проведене Центром соціальних досліджень та поведінкової економіки за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮШСЕФ) і Ради з комунікацій безбар'єрності за методологією та аналітикою Advanter Group та Gradus research, підтверджує, що 83% респондентів вважають безбар'єрність важливою цінністю сучасного суспільства.

Серед бар'єрів, що найбільше впливають на якість життя українців, респонденти назвали:

- складнощі у працевлаштуванні (50%);

- проблеми інфраструктури (48%);
- труднощі, пов'язані з похилим віком (40%).

Основними напрямками, на яких необхідно зосередитися, є:

- зміна поведінки суспільства у ставленні до різних соціальних груп (34%);
- створення адаптованого середовища (32%);
- забезпечення доступності освіти та працевлаштування (22%).

За підсумками дослідження більшість респондентів вважають, що створення безбар'єрного простору є відповідальністю держави та місцевої влади. При цьому кожен четвертий опитаний вже особисто долучається до усунення бар'єрів, що є позитивною тенденцією.

В умовах воєнного стану створення безбар'єрного простору є одним із найактуальніших питань сьогодення. Воєнні дії на території України призвели до значного зростання кількості осіб з інвалідністю.

За офіційними даними Міністерства соціальної політики України Станом на 2025 рік кількість людей з інвалідністю в Україні зростає до приблизно **3,4 мільйона осіб**. Повномасштабна війна спричинила значне збільшення цього показника — на 600 тисяч осіб більше порівняно з початком 2022 року, коли таких налічувалося близько 2,8 млн. Серед загальної кількості понад 130 тисяч складають ветерани війни.

Також згідно з дослідженням Соціологічної групи «Рейтинг» 67 % українців вважають, що Захисники та Захисниці України, які отримали травми під час служби, зіткнулися з відсутністю інклюзивних просторів та адаптованих робочих місць.

Згідно з дослідженнями Міністерства у справах ветеранів України 56 % опитуваних ветеранів війни вважають державні програми зі створення інклюзивного простору неефективними.

Такі показники демонструють потребу у проведенні кампаній щодо створення безбар'єрного простору в Україні, а також системних комунікацій, спрямованих на підвищення рівня поінформованості громадян з відповідних питань.

Крім того, багато людей опинилися у складних соціально-економічних умовах через внутрішнє переміщення або втрату роботи.

За різними даними до маломобільних груп населення належить від 30 до 50% населення України - це люди похилого віку, особи, здоров'я яких погіршено тимчасово (через травму чи хворобу), особи з інвалідністю, вагітні, діти до 7 років або люди з нестандартними розмірами тіла.

Зростання кількості осіб з інвалідністю внаслідок воєнних дій на території України створює нові виклики для міської інфраструктури. Важливо не лише забезпечити доступність фізичного середовища, а й змінювати ставлення суспільства до маломобільних груп населення, сприяючи формуванню інклюзивної культури.

Враховуючи викладене, українським громадам, зокрема Фонтанській, необхідно активно вживати заходів для створення умов безбар'єрності для всіх груп населення.

За інформацією управління соціального захисту населення Фонтанської сільської ради в Фонтанській громаді станом на 01 січня 2026 року на обліку у перебуває 88 дитини та 407 дорослих з інвалідністю (1 група – 68 люд., 2 група - 227 люд., 3 група – 64 люд.).

За даними Центру надання адміністративних послуг Фонтанської сільської ради, станом на 01.01.2026 на території громади зареєстровано 25872 людини, з яких 6126 людини похилого віку (чоловіків - 2353 осіб., жінок – 3773 особи). Кількість внутрішньо переміщених осіб складає – 6866 осіб.

Сьогодні переважна більшість об'єктів фізичного оточення на території громади є не адаптованими для переміщення / користування ними особами з інвалідністю та іншими маломобільними групами населення.

Так, за результатами проведеної оцінки доступності закладів освіти комунальної власності територіальної громади визначено, що із 11 будівель закладів освіти 1 будівля дитячого закладу є частково безбар'єрною.

Ці дані свідчать про проблеми з доступністю до освітнього середовища для дітей з інвалідністю та інших маломобільних учнів, що потребує вжиття заходів для покращення ситуації.

Частковий аналіз доступності приміщень закладів охорони здоров'я комунальної власності територіальної громади показав, що більшість приміщень не відповідають вимогам безбар'єрності та потребують адаптації для забезпечення безбар'єрної доступності.

Об'єкти культури, спортивної інфраструктури також можливо віднести до бар'єрних об'єктів або частково безбар'єрних.

Багатоквартирні житлові будинки на території населених пунктів громади у переважності не пристосовані для потреб маломобільних груп населення, зокрема їх вхідні групи та сходові клітки, що ведуть до ліфтів.

Проблеми з доступністю громадського транспорту також залишаються актуальними.

Доступність пляжів для маломобільних груп населення також потребує покращення, зокрема необхідно збільшити кількість обладнаних пляжів пандусами, доріжками та спеціальними зручностями.

Значна частина людей похилого віку та осіб з інвалідністю мають обмежений доступ до цифрових технологій та Інтернету, що ускладнює їх участь у цифровому суспільстві та отриманні онлайн-послуг.

У суспільстві зберігаються стереотипні уявлення про осіб з інвалідністю та інші маломобільні групи населення, що призводить до їх дискримінації та обмеження можливостей у різних сферах життя, у тому числі у працевлаштуванні. Особи з інвалідністю стикаються з труднощами у пошуку роботи та працевлаштуванні через упереджене ставлення роботодавців та недостатню адаптацію робочих місць.

Водночас позитивним прикладом створення безбар'єрного середовища в громаді є приміщення Центру надання адміністративних послуг Фонтанської сільської ради, яке розташовані за адресом: Одеська обл., Одеський р-н, с.

Крижанівка, вул. Ветеранів, 5. На зазначеному об'єкті були вжиті заходи з створення умов фізичної, інформаційної безбар'єрності для відвідувачів центру.

Також для забезпечення мобільності осіб з інвалідністю на території громади запроваджено послугу соціального таксі, яка надає можливість людям з інвалідністю за допомогою спеціально обладнаного транспорту дістатися до закладів охорони здоров'я, соціальних, культурних, освітніх закладів тощо.

З 2025 року на території громади створена Рада безбар'єрності, до складу якої входять фахівці виконавчого органу сільської ради, представники громадських організацій, представники верств населення, які входять до маломобільних груп населення. Робота ради спрямована поглиблене вивчення питання створення інклюзивного середовища на території громади. Розроблена та погоджена концепція безбар'єрних маршрутів на території громади.

Аналіз стану безбар'єрності в громаді свідчить про наявність системних проблем у всіх сферах життя. Для їх вирішення необхідний комплексний та скоординований підхід, що передбачає активну співпрацю Фонтанської сільської ради, громадських організацій та бізнесу. План заходів має стати інструментом для системних змін, спрямованих на створення рівних можливостей та гідних умов життя для всіх мешканців та гостей Фонтанської громади.

3. Мета Плану заходів.

Метою Плану заходів є створення безперешкодного середовища для всіх груп населення, забезпечення рівного доступу всім групам населення міста до фізичного оточення, транспорту, інформації та зв'язку, інформаційно-комунікаційних технологій і систем, а також до інших об'єктів та послуг.

4. Стратегічні напрями Плану.

Реалізація Плану заходів здійснюється за такими стратегічними напрямами, цілями та завданнями:

4.1. Напрямок «Фізична безбар'єрність».

Цей напрямок є ключовим. Основні зусилля спрямовуватимуться на створення безперешкодного доступу до об'єктів фізичного оточення, що включає інфраструктурну модернізацію через пристосування будівель, споруд, об'єктів благоустрою та транспортної інфраструктури до потреб маломобільних груп населення. Важливим аспектом є впровадження принципів універсального дизайну при будівництві та реконструкції, а також контроль за дотриманням будівельних норм щодо доступності. Крім того, передбачається інформаційно-аналітична підтримка шляхом регулярного моніторингу та оцінки рівня фізичної доступності об'єктів містобудування.

4.2. Напрямок «Інформаційна безбар'єрність».

Напрямок спрямований на забезпечення вільного доступу до інформації для всіх мешканців незалежно від їхніх мовних, сенсорних чи когнітивних особливостей. Основні зусилля спрямовуватимуться на популяризацію

різноманітних форматів інформації, зокрема впровадження шрифту Брайля, великошрифтового друку, аудіодискрипції, перекладу жестовою мовою, субтитрів, форматів простої мови та легкого читання, а також засобів альтернативної комунікації у всіх сферах публічного життя. Не менш важливою є навчально-просвітницька діяльність, що передбачає підвищення обізнаності посадових осіб виконавчих органів Фонтанської сільської ради, закладів культури, освіти та соціальної сфери щодо створення доступної інформації.

4.3. Напрямок «Цифрова безбар'єрність».

В умовах розвитку цифрового суспільства важливо, щоб жоден мешканець громади не був виключений з цифрового простору. Цей напрям передбачає впровадження технологічних рішень, таких як адаптація вебсайтів, мобільних додатків та онлайн-сервісів сільської ради та її виконавчих органів до потреб різних користувачів; забезпечення їх доступності для людей з інвалідністю. Важливим компонентом є популяризація цифрової освіти через реалізацію програм з навчання цифровій грамотності різних вікових груп з особливим фокусом на осіб похилого віку та осіб з інвалідністю.

4.4. Напрямок «Суспільна і громадянська безбар'єрність».

Цей напрям має на меті зміну суспільної свідомості та формування культури поваги до різноманітності та інклюзії. Ключові заходи включають активізацію просвітницької діяльності через проведення інформаційних кампаній та публічних заходів, спрямованих на формування толерантного ставлення до різних соціальних груп, розвінчування стереотипів та упереджень. Важливим є залучення громадськості до процесів прийняття рішень шляхом забезпечення участі представників різних соціальних груп, включаючи маломобільні групи, у розробці та реалізації міських програм та проектів.

4.5. Напрямок «Освітня безбар'єрність».

Напрямок передбачає забезпечення інклюзивної освіти на всіх рівнях через створення необхідних умов для навчання дітей та дорослих з різними освітніми потребами в закладах освіти різних типів та рівнів. Додатково передбачається проведення навчальних та інформаційно-інклюзивних кампаній, спрямованих на підвищення кваліфікації педагогічних працівників з питань інклюзивної освіти та поширення кращих практик інклюзії.

4.6. Напрямок «Економічна безбар'єрність».

Створення умов для економічної незалежності та самореалізації осіб з інвалідністю є важливим аспектом безбар'єрності. У цьому напрямі заходи зосереджуються на налагодженні комунікації сільською радою, бізнесом та закладами освіти для створення партнерства, що сприятиме покращенню якості професійної підготовки та перекваліфікації осіб з інвалідністю з урахуванням потреб ринку праці та принципів доступності.

Також передбачається впровадження принципів доступності на ринку праці, зокрема стимулювання роботодавців до створення інклюзивних робочих місць, адаптації робочого простору та забезпечення розумного пристосування для працівників з інвалідністю.

5. Очікувані результати

Очікуваним результатом реалізації заходів Плану заходів є визначення та суспільна підтримка стратегічного курсу громади у сфері створення безбар'єрного простору, послідовна реалізація якого дасть можливість кожній людині:

- отримати безперешкодний доступ до об'єктів фізичного оточення;
- отримувати інформацію у найзручніший спосіб;
- отримати спрощений доступ до цифровізованих та аналогових державних і соціальних послуг;
- отримати рівні умови участі у всіх сферах життя суспільства;
- отримати умови та рівні можливості для занять фізичною, культурною та спортом;
- отримати рівні умови та можливості для культурного (мистецького) та/або креативного вираження, провадження культурної діяльності; доступу до культурних послуг, культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них;
- брати участь у громадській діяльності;
- отримати рівні можливості та вільний доступ до освіти;
- отримати рівні умови та можливості у сфері зайнятості, а також заняття підприємництвом.

План заходів зі створення безбар'єрного простору на території Фонтанської територіальної громади Одеського району Одеської області на 2026-2027 роки (додаток 3).

ВИРІШИЛИ:

1. Затвердити План заходів зі створення безбар'єрного простору на території Фонтанської територіальної громади Одеського району Одеської області на 2026-2027 роки
2. Контроль за виконанням даного рішення Покласти на Уповноваженого з питань безбар'єрності Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області Віктора КАПЛІНСЬКОГО

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 17, «проти» - 0, «утримались» - 0.

4. Про затвердження Чек-листу щодо визначення ступеня безбар'єрності об'єктів містобудування на території Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області

СЛУХАЛИ: Уповноваженого з питань безбар'єрності Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області, консультанта сільського голови з питань містобудівної діяльності та архітектури – Віктора КАПЛІНСЬКОГО, який запропонував до затвердження ЧЕК-ЛИСТ Визначення ступеня безбар'єрності об'єктів містобудування на території Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області, який включає в себе:

- 1) Загальну інформація про об'єкта обстеження/оцінки;
- 2) Таблицю критеріїв оцінки ступеня безбар'єрності для маломобільних груп населення
- 3) Фотофіксацію об'єкта
- 4) Визначення ступеня безбар'єрності (ЧЕК-ЛИСТ - додаток 4).

ВИРІШИЛИ:

1. Затвердити ЧЕК-ЛИСТ визначення ступеня безбар'єрності об'єктів містобудування на території Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області відповідно додатку 4.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» - 17, «проти» - 0, «утримались» - 0.

5. Презентація ескізу знаку ступеня безбар'єрності та інтерактивної карти громади щодо ступеня безбар'єрності об'єктів містобудування на території Фонтанської громади.

СЛУХАЛИ: Уповноваженого з питань безбар'єрності Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області, консультанта сільського голови з питань містобудівної діяльності та архітектури – Віктора КАПЛІНСЬКОГО, який запропонував до затвердження ескіз знаку ступеня безбар'єрності об'єктів містобудування Фонтанської територіальної громади, за аналогією світлофору регулювання дорожнього руху:

- 1) Об'єкт бар'єрний (червоний колір)
- 2) Об'єкт частково бар'єрний (жовтий колір)
- 3) Об'єкт безбар'єрний (зелений колір).

ВИРІШИЛИ:

1. Затвердити Знак якості ступеня оцінки безбар'єрності об'єктів містобудування на території Фонтанської громади.

ГОЛОСУВАЛИ «за» - 17, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Голова Ради

Андрій СЕРЕБРІЙ

Секретар Ради

Юлія СОЛОВ'ЙОВА

